

DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT

Stortinget
Ekspedisjonskontoret
Karl Johans gate 22
0026 OSLO

Deres ref
200601506

Vår ref
200601520/NMO-2
C601.2

Dato
19.05.2006

Svar på spørsmål nr. 876 til skriftlig besvarelse fra representanten Åge Starheim om toll på import av jordbær, bringebær og solbær til konserverindustrien

Jeg viser til spørsmål nr. 876 til skriftlig besvarelse. Spørsmålet er reist i brev 12.05.06 fra stortingsrepresentant Åge Starheim.

Representanten Starheim tar i sitt spørsmål opp administreringen av tollvernet for jordbær, bringebær og solbær til industriformål. Bakgrunnen er at konserverindustrien har behov for import av bær i tillegg til norsk produksjon og at det må betales toll for noe av denne importen på tross av at norsk konserverindustri garanterer avsetningen av norske bær.

Bakgrunn

Importvernet for landbruksvarer ble lagt om i 1995. Som en følge av dette må det svares toll ved import av bær og andre landbruksvarer. Konserverindustrien er gitt fordeler i forhold til det generelle systemet og kan innvilges tollnedsettelse etter bestemte prinsipper.

Gjeldende forskrift om individuelle tollnedsettelse og fordeling av tollkvoter til konserverindustrien (konserverordningen) ble fastsatt av Landbruks- og matdepartementet 5. juli 2002. Denne forskriften videreførte hovedprinsippene i konserverforskriften av 10. juli 1998.

Forskriften som ble fastsatt i 1998, innebar en betydelig endring av rammebetingelsene

Postadresse Postboks 8007 Dep 0030 Oslo	Kontoradresse Akersgt. 59	Telefon 22 24 90 90 Org no. 972 417 874	Landbrukspolitisk avdeling Telefaks 22 24 95 56	Saksbehandler Nina Mosseby 22 24 93 02

for norsk konserverindustri og produksjonen av råvarer til bruk i denne industrien. Formålet med forskriften var å stimulere til økt innenlands produksjon av råvarer til industrien, herunder jordbær, bringebær og solbær. Virkemidlene som ble etablert for å nå målet, i første rekke tollfrie importkvoter, ble utformet slik at de skulle gi en preferanse for bruk av norske bær. Industrien skulle samtidig sikres nødvendig supplement av importerte bær til lavest mulig tollbelastning.

Bakgrunnen for omlegging til importkvoter i 1998, var en utvikling der andelen norske bær i norsk konserverindustri over tid hadde gått ned. Det ble på grunnlag av disse erfaringene konkludert med at tidligere ordning ikke i tilstrekkelig grad stimulerte til produksjon av norske bær til industrien. Ordningen ble derfor lagt om i 1998 slik at en ved fastsettelse av tollfrie importkvoter samtidig la til grunn en opptrappingsplan for norsk produksjon av bær.

Kort om gjeldende regelverk

Det er årlig et betydelig importbehov av bær til norsk konserverindustri. Gjennom konserverordningen er det lagt til rette for årlige tollfrie importkvoter for frosne jordbær, bringebær og solbær til bruk i industrien.

Det er i opptrappingsplanen lagt til grunn et mål om at norsk råvareproduksjon for jordbær skal dekke i underkant av 50 % av totalforbruket i industrien. For bringebær er målet omlag 50 %, mens det for solbær er lagt til grunn et mål om norsk produksjon på i underkant av 50 %. Forskriften forutsetter en gradvis opptrapping av norsk produksjon slik at dette målet skal være nådd sesongen 2006/2007. De årlige importkvotene blir gradvis redusert i takt med opptrappingsplanen, slik at en på denne måten sikrer avsetning for den økte norsk produksjonen.

Ved revisjonen av ordningen i 2002 ble det fra produsentene gitt tilbakemelding på at de målene som var lagt til grunn for norsk bærproduksjon ved kvotefastsettelsen i 1998, er realistiske å oppnå på litt sikt. Disse ble derfor lagt til grunn også ved fastsettingen av nye importkvoter til og med sesongen 2006/2007.

Samtidig er det som nevnt et mål at industrien skal sikres nødvendig supplement av importerte bær til lavest mulig tollbelastning. Forskriften hjemler to muligheter som kan begrense importen av bær til full toll:

- Tollfri importkvote kan økes i tilfeller hvor industrien kan dokumentere at økt importbehov skyldes en betydelig økning i totalforbruket
- Det kan, i særlige tilfeller, innrømmes tollnedsettelse ved behov for import av bær utover de tollfrie importkvotene, f. eks ved avlingssvikt for norsk produksjon.

Etter gjeldende forskrift fordeles tollfrie tollkvoter for jordbær, bringebær og solbær til konserverbedrifter med bakgrunn i foregående sesongs forbruk av tilsvarende norsk råvare.

Erfaringer med ordningen

Erfaringene viser at ordningen har bidratt til å øke norsk bærproduksjon slik målet med forskriften har vært. Dette er særlig tydelig for jordbær og bringebær der det de siste årene har vært nyplantinger og omlegging til/utprøving av nye sorter til bruk i industrien.

De tollfrie importkvotene for bær har også vist seg å dekke opp det vesentlige av konserverindustriens importbehov. I de tilfeller det har vært behov for import av bær utover tollfri kvote, har dette i hovedsak vært forårsaket av svikt i norsk produksjon og/eller økt forbruk. Det har i noen tilfeller vært grunnlag for å øke de tollfrie importkvotene og/eller gi tollnedsettelse, som har redusert tollbelastningen for import utover opprinnelig tildelt importkvote.

For sesongene 2002/2003, 2003/2004, 2004/2005 og så langt i 2005/2006 har industrien således i liten grad importert bær utover tollfri kvote. Importen utover tollfri kvote har representert 0–6 % av totalforbruket av bær i konserverindustrien i de aktuelle sesongene. For deler av denne importen har tollsatsen vært satt ned i forhold til ordinær toll.

Min vurdering er at ordningen med opptrappingsplan og tollfrie importkvoter har stimulert til økt bruk av norske bær i produksjonen av syltetøy. Dette har igjen gitt mulighet for økt satsing på bærproduksjon noe en ikke minst har sett i representanten Starheims hjemfylke Sogn og Fjordane, der bl.a. dyrkinga av bringebær har økt de seneste årene.

De siste årene er det også registrert en viss økning av prisene på bær levert til industri. Dersom en legger opp til at industrien sikres en ubegrenset tollfri import av bær mot garantier om kjøp av norske bær, vil en etter min oppfatning både kunne svekke målsettingen om økt norsk bærproduksjon til industrien og medvirke til økt prispress for produsentene.

Siden importprisene på bær som hovedregel er vesentlig lavere enn norske bærpriser, vil dette i seg selv være et incitament til å opprettholde eller øke importandelen for på den måten å redusere råvarekostnadene for industrien. Et system med ubegrenset tollfri import vil innebære en vesentlig risiko for at industrien vil søke å redusere/ikke øke andelen av norske bær til industriproduksjonen og med stor sannsynlighet også medvirke til økt prispress for norske produsenter.

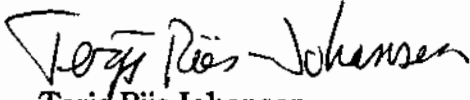
Jeg vil i denne forbindelse også nevne at produsentene av syltetøy har god tollbeskyttelse ettersom det er gjort et spesielt unntak for rødt syltetøy i Protokoll 3 avtalen med EU som ble iverksatt 1. november 2004. Denne avtalen tar utgangspunkt i forskjeller i faktiske råvarepriser. Partene kan i hovedsak kun utjevne for disse forskjellene gjennom tollfastsettelsen. For rødt syltetøy er det i motsetning til andre bearbeidede landbruksvarer innenfor Protokoll 3 et betydelig industrielement i tollsatsene, noe som gir tollbeskyttelse utover det som skyldes forskjeller i prisene på bær. Produsentene av syltetøy har gjennom dette unntaket konkurransefordeler på det norske markedet i forhold til konkurrenter innen EØS-området.

Konklusjon

Min vurdering er at dagens importordning for industribær har fungert på en god måte sett i forhold til målet om økt norsk bærproduksjon. Samtidig har konserverindustrien både gjennom tollfrie importkvoter for bær og Protokoll 3 avtalen betingelser som legger til rette for norsk industriproduksjon av syltetøy basert på en kombinasjon av norske bær og importbær. Her, som for mange andre produksjoner, er det et gjensidig avhengighetsforhold mellom primærprodusenten og industrien og behov for en samlet vurdering av rammebetingelsene.

Produksjon av bær og syltetøy er en viktig del av norsk landbruk og næringsmiddelindustri. Myndighetene følger derfor utviklingen i denne sektoren nøye. Departementet har nylig bedt Statens landbruksforvaltning vurdere virkningen av gjeldende konserverforskrift og videre vurdere mulige endringer av denne som kan bidra til å sikre produsentene og industrien best mulig rammebetingelser for norsk produksjon i fremtiden.

Med hilsen

Terje Riis-Johansen
Landbruks- og matminister